

diffuadendo malum. Item, persepe accusatio nem tractant, atq; defensionem, quæ partes judicialis generis sunt, accusando videlicet iniustum, defendendo iustum, vt exempli gratia, in Apostolo cum accusatur iniustitia vnius hominis, per quam peccatores constituti sunt multi, & defenditur iustitia vnius hominis, per quam iusti constituuntur multi. Eas quoque quas dicunt constitutiones, coniecturalem legitimam, iudicialē, nullus vnquam secularium sic iustē, sic sapienter egit, aut agere potuit, quomodo in sanctis de quibus loquimur scripturis, agitur. Nam coniecturalis est, cum de facto controuersia est, hoc modo Commendauit aliquis proximo suo asinum, bouem, ouem, & omne iumentum ad custodiam, & forte mortuum est, aut debilitatum, aut captum ab hostibus, sed nullus hoc vidit. Quid ergo fiet? Iustitiam, inquit, erit in medio, quod non extenderit manum ad rem proximi sui, suscipietque dominus iuramentum, & ille reddere nō cogetur. Et multa similia. Legitima verò est, cum a scripto, aut è scriptis aliquid controuersia nascitur, hoc modo. Putabant Iudæi sese fideliter adimplere diuinam scripturam sanctę legis, offerendo incensum, & manducando carnes sacrificij Sed quid? Holocaustomata vestra addite victimis vestris, & comedite carnes, quia non sum locutus cum patribus vestris, & non præcepi eis in die qua eduxi eos de terra Aegypti, de verbo holocaustomatū & victimarum. Sed hoc verbum præcepi eis, dicens. Audite vocem meam, & ero vobis Deus, & vos eritis mihi populus, &c. Verum multo maximè Apostolus ad Hebræos scribens, in hac constitutione consistit, voluntatem scriptoris, immò Dei cum scripto siue litera, cui solus Iudæus innititur, cōferens aut literę præferens, satisque intelligibiliter atq; probabiliter voluntatem prædicti scriptoris exponens. Iudicialis est, cum factum conuenit, id est, factum esse non negatur, sed iurare, an iniuria sit quæritur. Huius autem partes duæ sunt, quarum vna absoluta, altera assumptiua nominatur. Absoluta in iudicijs domini omnino damnatur. Dicitur enim absoluta, cum id ipsum quod factum est, rectè factum esse dicitur, ita vt aliud nihil foris assumatur. Porro domino nihil quod rectè factum sit, quasi non rectè factum quaritur. Damnabilis ergo est, apud ipsum hæc pars, veniamque non meretur, & ea est huiusmodi. Quæ est, inquit, Samuel, hæc vox gregum quæ resonat in auribus meis, & armëtorum quam ego audio? Ac deinceps. Quare ergo non audisti vocem domini, sed versus ad prædam es, & fecisti malum in oculis domini? Et ait Saul. Imò audiui vocem Domini, & ambulauit in via per quam misit me dominus, & adduxi Agag regem Amalech, & Amalech interfeci, & cæter. Altera pars est assumptiua, quæ apud Deum in iudicijs eius, partim susci-

pitur, partim damnatur. Sunt enim partes quatuor, confessio, remotio criminis, translatio criminis, comparatio. Confessio criminis apud illum non solum suscipitur, verum penè sola hæc, vel maximè hæc suscipitur. Cōcessio namque est, cum reus postulat sibi ignosci. Denique omnes apud illum sumus rei & hæc omnis pacis nostræ via est, & maximè iustus est, qui maximè concedit, & maximè sibi postulat ignosci, iuxta illud. Iustus in principio accusator est sui. Sunt autem huius concessionis partes duæ, altera deprecatio, altera purgatio. Deprecatio est, cum se, & consulto fecisse & peccasse reus confitetur, & tamen postulat, vt sui misereatur, vt exempli gratia David. Tibi soli, inquit, peccaui, & malum coram te feci. Purgatio est, cum consulto negat reus se fecisse, id est, aut per imprudentiam, aut per fortunam, quam nos rectius euentum dicimus, aut per necessitatem. Per imprudentiam hoc modo. Venit Deus ad Abimelech, per somnium nocte, & ait illi. En morieris propter mulierem quam tulisti habet enim virum. Abimelech verò non tegerat eam. Et ait Domine, num gentem interitā & ignorantem interficies? & cæter. Per casum verò siue per euentum, quod illi per fortunam dicunt, hoc modo. Iratusque Moyses contra filios Aaron qui remanserāt, ait, Cur non comeditis hostiam pro peccato in loco sancto, quæ sancta sanctorum est? Respondit Aarō. Oblata est hodie victima pro peccato, & holocaustum coram Domino. Mihi autē accidit, quod vides. Quomodo potui comedere eam, aut placere domino in ceremonijs mente lugubri? Per necessitatem hoc modo. Cur lepte vestimenta tua scidisti? Heu filia mea, inquit, decessisti me, & ipsa decepta es. Aperiui enim os meum ad Dominū, & aliud facere non potero. Nam per necessitatem voti, quia os suum aperuit dicens. Quicumque primus fuerit egressus de foribus domus meæ, mihiq; occurrerit reuertenti cum pace à filijs Ammon, eum holocaustum offeram domino, per necessitatem, inquam, voti purgatur, & excusatur, qui filiam occidit offerendo, & in Catalogo sanctorum, qui per fidem vicerunt regna, meretur computari? Item David sanctificatum panem dante Achimelech sacerdote, suscepit, & comedit, & quia propter necessitatem hoc fecit, purgatur & excusatur cum dominus dicit. Non legistis quid fecerit David quando esuriit, & qui cum eo erant, quomodo intrauit in domum Dei & panes propositionis comedit, quos non licebat ei edere, neque his, qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus? Et subinde. Si autem sciretis quid est, Misericordiam volo, & non sacrificium, nunquam condemnassetis innocentes. Itaque concessio partesque concessionis deprecatio & purgatio suscipiuntur in iudicijs Dei. Comparatio quoque criminis hoc modo. Tu Paule qui dixisti, Si circumcidamini, Christus

Rom. 5.

Exod. 22.

Hier. 7.

1. Reg. 15.

Psal. 50.

Gen. 21.

Leuit. 10.

Iudic. 11.

Matt. 12.

Matt. 20.